

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ

UYGULAMALI DERSLER İLKE, USÛL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÛM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu ilke usul ve esasların amacı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi lisans düzeyinde öğrenim gören Dil ve Konuşma Terapisi öğrencilerinin almış oldukları teorik bilgileri klinik uygulama dersi kapsamında yürütebilmeleri için Dil ve Konuşma Terapisi Bölüm başkanlığınca uygun görülen yurt içi kurum/kuruluşlarda klinik uygulamalarının yürütülmesini, değerlendirme ile ilgili esasları, uyulması gereken temel ilke, kural ve yöntemleri belirlemek ve düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu ilke usul ve esaslar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ve görev yapan öğretim elemanlarının eğitim ve uygulamalarına ilişkin ilke, usul ve esasları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3- Bu ilke usul ve esaslar, 29 Ocak 2023 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Önlisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanununun ilgili maddesine dayanarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü uygulamalarında uyulması gereken hususları belirlemek üzere hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu ilke usul ve esaslarda geçen;

a-Üniversite- Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

b-Fakülte- Sağlık Bilimleri Fakültesi,

c-Dekan- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı,

ç-Bölüm Başkanı- Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Bölüm Başkanı,

d-Bölüm Uygulama Komisyonu: Dil ve Konuşma Terapisi Bölümünde uygulama faaliyetlerinin planlanması, koordinasyonu, yürütülmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesi için sorumlu öğretim elemanlarından oluşturulan komisyonu

e-Uygulama Sorumlusu- Kendi uygulama alanlarına göre branşlaşmış ve uygulamayı yöneten öğretim elemanı/elamanlarını

f-Öğrenci- Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi bölümü öğrencilerini,

g-Uygulamalı Ders- Yarıyıl içinde klinik olarak yürütülmesi zorunlu olan dersleri,

h-Uygulama Yeri- Uygulamanın yapılacağı kamu/özel kurum ve kuruluşlarını

ı-Uygulama Yeri Yetkilisi- Mesleki uygulama yapan öğrencinin mesleki uygulama yaptığı kurum/kuruluşlardaki mesleki uygulama yeri yetkilisini

i-Uygulamanın Değerlendirilmesi- Öğrencilerin uygulama yaptıkları kurumda her türlü çalışması ile ilgili uygulama yürütücüsü tarafından yapılan değerlendirmeyi,

j-Uygulama Süresi- Ders müfredatında belirtilen süreyi

k-SGK-Sosyal Güvenlik Kurumunu
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel İlkeler

Bölüm Uygulama Komisyonu ve Uygulamaların Yürütülmesi ile İlgili Genel İlkeler

MADDE 5-Bölüm Uygulama Komisyonu: Uygulama dersi kapsamında gerçekleştirilen uygulamaların planlanması, koordinasyonu, yürütülmesi, denetlenmesi, uygulama sınavlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi Bölüm Uygulama Komisyonu tarafından gerçekleştirilir. Bölüm Uygulama Komisyonu, Bölüm Başkanlığı tarafından, dersin sorumlu öğretim elemanının komisyon üyesi olması koşulu ile bölüm öğretim elemanları arasından seçilen en az 3 (üç) üyeden oluşur. Bu Komisyon; uygulama dersi öğretim elemanları, akademik danışmanlar ve uygulama yapılan kurumlarla/kuruluşlarla koordineli olarak çalışır ve mesleki uygulama işlemlerinin yürütülmesini sağlar.

Uygulama Komisyonunun görev ve sorumlulukları;

Bölüm Başkanlığı koordinasyonu ile uygulama için hazırlanmış ders bilgi paketinin uygulanmasına danışmanlık eder, dersin yürütülmesini sağlar ve sürecin değerlendirmesini yapar. Bu kapsamda;

- 1) Uygulamaların rotasyon planlarının oluşturulması için yapılan toplantı takvimini hazırlar,
- 2) Uygulamaların gerçekleştirileceği kurumlar ile yapılacak olan yazışmaları yapar ve süreci takip eder,
- 3) Uygulama süresince uygulama sorumlusunun çalışmalarını yönlendirir ve denetler,
- 4) Uygulama rapor dosyalarını öğrencinin uygulama sorumlusu ile birlikte inceler ve değerlendirir,
- 5) Uygulama sınavlarını koordine eder,
- 6) Uygulama yerlerinin programa uygunluğunu belirler ve denetler,
- 7) Uygulama dersini alan öğrencilerin görev, yetki ve sorumluluklarını belirler ve uygulama yapılan ünitelere, birimlere, uygulama yapan öğrencilere ve sorumlulara yazılı olarak bildirir,

- 8) Uygulama öncesi oryantasyon yapılmasını sağlar,
- 9) Ölçme-değerlendirme kriterlerini belirler, uygulama yapılacak ünitelere, birimlere ve uygulama dersini alan öğrencilere bildirir,
- 10) Uygulama yapılan yerlerde sorumluları tespit eder ve görev tanımlarını yapar,
- 11) Uygulama ile ilgili geri bildirimleri alır, inceler ve gerekli yerlere iletir,
- 12) Uygulamalar ile ilgili tüm geri dönüşleri Bölüm Başkanlığı'na bildirir,
- 13) Engelli öğrencilere yönelik uygulama ile ilgili özel düzenlemeler yapar.

Uygulama sorumlusunun görev ve sorumlulukları;

- a-Sorumlu olduğu birimdeki uygulamaları gerçekleştirir.
- b-Uygulama dersini alan öğrenciler ile ilgili tüm bilgi ve belgeleri düzenler, Uygulama Komisyonuna bildirir.
- c- Uygulama ile ilgili geribildirimlerin alınması ve Uygulama Komisyonuna iletilmesini sağlar.
- ç- Uygulamada ortaya çıkan her türlü iş kazasını ivedilikle Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı ile uygulama yapılan kurumun iş sağlığı ve güvenliği birimine bildirerek resmi işlemler için öğrenciyi yönlendirir.
- d- Uygulama esnasında öğrencilerin devam durumlarını takip eder, Uygulama Komisyonuna bildirir.
- e- Uygulama raporlarını ve/veya uygulama değerlendirme formlarını 100 (yüz) puan üzerinden değerlendirir.

MADDE 6-Uygulamaların Yürütülmesi ile İlgili Genel İlkeler

- a- Bölüm uygulamaları, uygulama dersleri kapsamında güz ve bahar dönemi olmak üzere 7. ve 8.yarıyıllarda gerçekleştirilir.
- b- Öğrenci sayısı ve uygulama alanı durumuna göre uygulamalar için birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir.
- c- Uygulamalar her eğitim-öğretim dönemi başında uygulama dersini alacak öğrencilerin sayısı doğrultusunda hazırlanacak rotasyon planına göre gerçekleştirilir.
- d- Uygulama rotasyon planı, öğrenci ve uygulama yapılan kurum sayısı gözetilerek hazırlandığı için her dönem değişiklik gösterebilir.

Uygulamalara Devam Zorunluluğu

MADDE 7- Uygulama derslerine devam zorunluluğu bulunmaktadır. Öğrenciler, uygulamalı dersin %80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamaların (hastane, OMÜKOM vb.) %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler (raporlu olsa bile) devamsız sayılır. Uygulamalı dersten devamsızlıktan kalan öğrenciler o dersi, tekrar açıldığı ilk dönemde yeniden almak zorundadır.

Uygulamanın Yapılacağı Yerler

MADDE 8- Öğrenciler uygulamalarını Üniversite hastaneleri, Fakülte Dekanlığınca uygun

görülen kamu ve özel sağlık kurumları, eğitim kurumları ve uygulamalı dersin içeriğine uygun olarak diğer kamu ve özel kurumlarda yaparlar.

Uygulama esnasında Disiplin İşleri

Madde 9. Öğrenciler, uygulama yaptıkları kurumların çalışma, iş koşulları ile disiplin ve iş emniyetine ilişkin kurallarına uymak zorundadır. Uygulama yapan öğrenciler için “Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği” hükümleri uygulama sırasında da geçerlidir.

Uygulama Sırasında Hastalık ve Kaza Durumu

Madde 10. Uygulama sırasında hastalanan veya hastalığı sebebiyle uygulamaya devam edemeyen ya da bir kaza veya Bölüm Akademik Kurulu'nun uygun gördüğü mazereti nedeniyle uygulamaya devam edemeyen öğrencinin uygulaması kesilerek, öğrencinin durumu uygulama Komisyonuna ve Bölüm Başkanlığına bildirilir.

Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları

MADDE 11- Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü öğrencisinin uygulamalı derse yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

Öğrenci, uygulama sorumlusu tarafından kendisine iletilen rotasyon planı doğrultusunda uygulamasını ilgili uygulama yerinde gerçekleştirir. Bu doğrultuda;

- a- Uygulamanın başlatılması sürecinde gerekli olan işlemleri (sigorta, muayene vb.) iletilen takvim doğrultusunda tamamlar ve ilgili belgeleri uygulama sorumlusuna teslim eder.
- b- Uygulama dosyaları, Bölüm Uygulama Komisyonu tarafından belirlenen format dahilinde, uygulama süresince kullanılacak olan belgeler ile uygulama dosyasını oluşturur, uygulama boyunca ilgili formları doldurur ve uygulama bitiminde uygulama dersinden sorumlu öğretim elemanına dosyayı teslim eder.
- c- Öğrenci, uygulama sürecinde aşağıda belirtilen formları doldurmak ve uygulama sorumlusuna teslim etmekle yükümlüdür.
  - a. **YOKLAMA LİSTESİ FORMU:** Yoklama listesi formu, uygulama yapılan yerde görevli olan uygulama sorumlusunda yer alır. Öğrenci, yoklama listesini her gün girişte ve çıkışta olmak üzere iki kere imzalar.
  - b. **UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU:** Hastane uygulamasında, uygulamadan sorumlu hastane personeli mentör DKT tarafından öğrencinin uygulama süresince performansını değerlendirdiği formdur. Mentör, formu kapalı bir zarfta öğrenciye teslim eder ve öğrenci uygulama dosyasına formu ekler.
  - c. **HASTANE UYGULAMA YERİNİ VE MENTÖR DKT'Yİ DEĞERLENDİRME FORMU:** Öğrencilerin, hastane uygulamasında uygulama yerini ve mentör DKT'yi değerlendirdiği, 4 açık uçlu ve 7 adet likert tipi soru içeren formdur. Formun, uygulama tamamlandığında doldurulması gerekmektedir.
  - d. **TERAPİ TAKİP DOSYA FORMU:** OMÜKOM da yapılan uygulamalarda seans sonunda uygulama dosyası içindeki vaka dosyalarına eklenmesi gereken form.
  - e. **ÖĞRENCİ TERAPİ TAKİP FORMU:** Terapi seanslarının içeriğinin özetlendiği formdur. Öğrenci birebir yaptığı terapileri bu formda özetler.

- f. **KLİNİK GÖZLEM VE UYGULAMA ÇİZELGESİ:** Öğrencinin uygulama süresince yaptığı ve gözlemediği uygulamanın matrisinin çıkartıldığı (öğrencinin her bir uygulama alanında kaç vaka gördüğünü, ne kadar terapi, değerlendirme seansı gerçekleştirdiği ya da gözlemediği vb. bilgileri içerir) formdur.
- g. **UYGULAMA BİTİRME FORMU:** Öğrenciler uygulama yaptıkları yerin uygulama sorumlusuna, uygulama sonlandığında imzalattıkları formdur.
- d- Öğrenci, uygulama başladıktan sonra, uygulama yeri değişikliği yapamaz.
- e- Uygulama dosyaları, uygulama bitiminden sonra en geç 3(üç) iş günü içerisinde Bölüm Uygulama Komisyonu tarafından belirlenen yere teslim edilir. Dosyasını verilen süre içinde teslim etmeyen öğrenci uygulama dersinden başarısız sayılır.
- f- Öğrenci, uygulama süresince Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine ve uygulama yaptığı kurum/kuruluşların çalışma kurallarına uymak zorundadır.
- g- Öğrenci, tüm hizmet ve faaliyetler ile ilgili gizliliği gerektiren kayıt ve konularda, hasta raporlarına ilişkin kayıtlar hakkında başkalarına bilgi veremez ve etik ihlallerde bulunamaz. Öğrenciye bu kapsamda Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) hakkında bilgilendirme yapılır.
- h- Öğrenci, uygulama yerinden, uygulama sorumlusuna haber vermeden ayrılamaz.
- i- Öğrenci, klinik uygulamanın en az %80'ine devam etmek zorundadır.
- j- Öğrenci, uygulama sırasında yaşanan her türlü iş kazasını, kaza anının akabinde uygulama sorumlusuna bildirmekle ya da bildirilmesini sağlamakla yükümlüdür.

Bu kurallara uyulmamasından doğacak her türlü sorumluluk öğrenciye aittir.

Ön Koşullu Dersler

MADDE 12- Ön Koşul:

Öğrencilerin 6.dönemde aldıkları aşağıda kod ve adlarının yer aldığı alan dersleri, 4.sınıfta 7. dönemde yer alan **DKT 415 Klinik ve Mesleki Uygulama I** ile 8. Dönemde yer alan **DKT 414 Klinik ve Mesleki Uygulama II** derslerinin ön koşuludur. Bu derslerden başarısız olan öğrenciler son sınıfta yer alan Klinik ve Mesleki Uygulama derslerini alamazlar.

6.yarıyıl da olan alan derslerinde ise dil, konuşma ve yutma bozukluklarına yönelik değerlendirme protokolleri ve terapi yaklaşımlarını öğrenir. Bu dönemde olan alan dersleri başarılı şekilde tamamlanmadan, öğrenci klinik uygulama yapamaz.

6.yarıyıl alan dersleri;

- DKT 320 Nörojenik Edinilmiş İletişim Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi
- DKT 322 Akıcı Konuşma Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi
- DKT 324 Konuşma Sesi Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi
- DKT 326 Ses Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi
- DKT 328 Motor Konuşma Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi
- DKT 330 Yutma Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi

Madde 13-Kıyafet Prosedürü

Öğrenci, uygulamasını hastanede yapıyorsa beyaz önlük giymek zorundadır. Ses çıkarmayan topuksuz ayakkabı tercih edilmelidir.

Madde 14-Uygulamanın Değerlendirilmesi

- a. Öğrencilerin uygulama değerlendirmeleri uygulama süresince öğrenciyi değerlendiren uygulama sorumluları tarafından ayrı ayrı 100 (yüz) üzerinden puanlanır. Puanlama, dosya teslimi ve öğrencinin uygulama performansı şeklinde iki kalem üzerinden gerçekleştirilir.
- b. Uygulama sorumluları tarafından yapılan puanlamalar tamamlandığında puanlamalar dosyalar ile birlikte Bölüm Uygulama Komisyonuna sunulur. Eğer öğrenciye yönelik özel durumlar varsa uygulama sorumlusu tarafından uygulama komisyonuna iletilir. Tüm uygulama sorumlularının katılacağı şekilde Bölüm Uygulama Komisyonu toplanır. Bu toplantıda öğrencilerin nihai uygulama puanları hesaplanır. Uygulama yapılabilecek alanlar aşağıda yer almaktadır.

U1: OMÜKOM Akıcı Konuşma bozuklukları Uygulaması

U2: OMÜKOM Gelişimsel Dil Bozuklukları Uygulaması

U3: OMÜKOM Motor Konuşma Bozuklukları Uygulaması

U4: OMÜKOM Edinilmiş Dil Bozuklukları Uygulaması

U5: OMÜKOM Ses Bozuklukları Uygulaması

U6: OMÜKOM Yutma Bozuklukları Uygulaması

U7: OMÜKOM Konuşma Sesi Bozuklukları Uygulaması

U8: OMÜKOM Baş Yüz Anomalilerindeki Konuşma Bozuklukları Uygulaması

U9: OMÜKOM İşitsel Rehabilitasyon Uygulaması

U10: OMÜKOM Özel Gereksinimli Bireylerde Dil ve Konuşma Bozuklukları Uygulaması

U11: Diğer kurum uygulamaları 1

U12: Diğer kurum uygulamaları 2, ...

- c. Öğrencilerin uygulama derslerinin başarı notunun hesaplanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği hükümleri esas alınır. Yıl sonu başarı notunun hesaplanmasında uygulama notu ve ara sınav; uygulama notu ve final sınav notundan oluşan bir değerlendirme ile hesaplama yapılır.

Dönem içi notu: Vize sınavı notu

$$\text{Yarıyıl sonu notu: } \left(\frac{\text{Toplam U Puanı}}{U \text{ sayısı}} \right) \frac{60}{100} + \frac{\text{Final sınavı notu} \times 40}{100}$$

Sigorta İşlemleri

MADDE 15- (a)5510 Sayılı Genel Sağlık Sigortasının 5. Maddesi ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda 17/04/2008 tarih ve 5754/3 sayılı maddesi ile yapılan değişiklik gereğince,

yükseköğrenimleri sırasında yurt içinde zorunlu işyeri eğitimine tabi tutulan öğrencilerin, “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” primlerinin işyeri eğitimi süresince öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumu tarafından ödenmesi zorunludur. Buna rağmen ilgili birime bilgi vermeden “sigortasız” olarak uygulamaya başlayanlar ile ilgili doğabilecek herhangi bir yükümlülüğten üniversite sorumlu tutulamaz.

(b) Uygulama yürütücüsü sigorta prim ödeme süreçlerinin düzenlenmesi açısından uygulamaya devam etmeyen öğrencileri Fakülte Dekanlığına bildirmekle sorumludur.

Uygulama Dönemleri ve Süreleri

MADDE 16 -

(1) 4.sınıf Güz ve Bahar yarıyılında Klinik ve Mesleki Uygulama Dersi (KUD) I haftada 24, KUD II haftada 18 saat uygulama (4 gün) olan temel mesleki derslerdir.

(2) Uygulama Süresi- Bu derslerin uygulama süresi Ondokuzmayıs Üniversitesi akademik takvimi ile başlar ve biter. Sınav haftalarında uygulama yapılmaz.

(3) İşleyişi- Güz Dönemlerinde KUD I haftada 24 ve bahar dönemlerinde KUD II haftada 18 saat uygulama şeklinde yürütülür. Öğrenci grupları, uygulama alanının özelliği ve mezuniyet kriterlerine göre gruplar halinde düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Genel Hükümler

MADDE 17- Bu ilke, usul ve esaslarda yer almayan hususlarla ilgili hallerde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans/ Lisans Öğretimi Uygulamalı Dersler Yönergesi ile ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 18- Bu ilke, usul ve esaslar, Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- Bu ilke, usul ve esaslar Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı tarafından uygulanır.